Cuntas Leithreasa 2023

Vóta 38

Sláinte

Réamhrá

Mar Oifigeach Cuntasaíochta do Vóta 38, ceanglaítear orm an cuntas leithreasa don Vóta a ullmhú gach bliain, agus an cuntas a chur faoi bhráid an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste lena iniúchadh.

De réir an cheanglais seo, d'ullmhaigh mé an Cuntas a ghabhann leis seo ar an tsuim a caitheadh san bhliain dar chríoch 31 Nollaig 2023 ar thuarastail agus liúntais Oifig an Aire Sláinte agus ar sheirbhísí áirithe eile atá faoi riaradh na hOifige sin, lena n-áirítear deontais d'Fheidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte agus deontais ilghnéitheacha.

Cuirtear an toradh maidir le caiteachas i gcomparáid leis na suimeanna arna ndeonú ag Dáil Éireann faoin Acht Leithreasaithe 2023, lena n-áirítear an tsuim a d'fhéadfaí a úsáid mar leithreasaí-i-gcabhair ar mhaithe le caiteachas don bhliain

Tá farasbarr €11.45 milliún faoi dhliteanas lena ghéilleadh don Státchiste.

Is cuid den Chuntas iad an Ráiteas faoi Pholasaithe agus faoi Phrionsabail Chuntasaíochta agus nótaí 1 go 6.

Ullmhaíodh an cuntas de réir na *Meastachán Athbhreithnithe Breise i gcomhair Seirbhísí Poiblí 2023* do Vóta 38 Sláinte.

Feidhmeanna a aistriú

Cuireadh san áireamh sna *Meastacháin Athbhreithnithe Bhreise* aistriú feidhmeanna riaracháin agus aireachta na sainseirbhísí míchumais a sholáthraíonn Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte (FSS) agus soláthraithe sláinte speisialaithe eile arna maoiniú agus arna riar ag an Roinn Sláinte roimhe seo chuig an Roinn Leanaí, Comhionannais, Míchumais, Lánpháirtíochta agus Óige (DCEDIY) le héifeacht ón 1 Márta 2023 (faoin Acht Sláinte (Forálacha Ilghnéitheacha), 2022 agus I.R. Uimh. 688 de 2022).

Bhí na nithe seo a leanas i gceist leis an aistriú feidhmeanna sin;

- bainistiú seirbhísí sláinte do dhaoine faoi mhíchumas
- soláthar seirbhísí cúraim phobail do dhaoine faoi mhíchumas agus
- soláthar seirbhísí Foirne Líonra Míchumais Leanaí.

Maidir leis na feidhmeanna a aistríodh, aistríodh 39 post ón Roinn Sláinte go dtí an Roinn Leanaí, Comhionannais, Míchumais, Lánpháirtíochta agus Óige. Aistríodh maoiniú €2.647 billiún ó Vóta 38 Sláinte go Vóta 40 Leanaí, Comhionannais, Míchumais, Lánpháirtíochta agus Óige.

Ag teacht leis na socruithe cuntasaíochta atá leagtha amach ag Rannóg Cuntasaíochta an Rialtais sa Roinn Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe, léiríonn na *Meastacháin Athbhreithnithe Bhreise* na feidhmeanna arna n-aistriú ar bhonn bliana iomlán. Is léiriú freisin an cuntas leithreasa, ar cuntas é nach mór dó foirm agus formáid an mheastacháin ábhartha a leanúint, ar an aistriú feidhmeanna thuas ar bhonn bliana iomlán.

Ráiteas faoi Pholasaithe agus faoi Phrionsabail Chuntasaíochta

Cuireadh na beartais chuntasaíochta chaighdeánacha agus na prionsabail chaighdeánacha chun cuntais leithreasa a tháirgeadh, mar atá leagtha amach ag an Roinn Caiteachais Phoiblí, Seachadadh agus Athchóiriú an Phlean Forbartha Náisiúnta i gciorclán 22 de 2023, i bhfeidhm agus an cuntas á ullmhú cé is moite díobh seo a leanas.

Íocaíochtaí chuig an FSS

Cuirtear cistí ar aghaidh chuig FSS maidir le soláthar seirbhísí ar bhonn deontais, ar aon dul leis an maoiniú atá leagtha amach sa litir chinnidh bhliantúil a eisíonn FSS ina leagtar amach a leibhéal faofa caiteachais. Cúisíodh an tsuim iomlán a íocadh le FSS i gcoinne na bhfo-cheannteidil ábhartha. €21.845 billiún a bhí sa mhaoiniú deontais a íocadh le FSS in 2023 (2022: €23.269 billiún). Tá cuntas air seo thar 14 fhotheideal – gach fo-cheannteideal ó I go M.4, seachas fo-cheanntheideal M.1 a bhain le caiteachas caipitiúil gníomhaireachtaí faoi choimirce na Roinne seachas FSS.

Ráiteas faoi rialú inmheánach airgeadais

Freagracht as córas rialaithe airgeadais inmheánaigh

Mar Oifigeach Cuntasaíochta, aithním an fhreagracht atá orm a chinntiú go ndéanann an Roinn córas éifeachtach rialaithe inmheánaigh airgeadais a chothabháil agus a fheidhmiú.

Feidhmítear an fhreagracht seo i gcomhthéacs na n-acmhainní atá ar fáil dom féin agus do na hoibleagáidí eile atá orm mar Ard-Rúnaí. Chomh maith leis sin, ní féidir le haon chóras rialaithe airgeadais inmheánaigh ach dearbhú réasúnta agus ní dearbhú iomlán a sholáthar go ndéanfar sócmhainní a chosaint, idirbhearta a údarú agus a thaifead i gceart, agus go gcuirfear cosc ar earráidí nó neamhrialtachtaí ábhartha nó go mbraithfí iad ar bhealach tráthúil. Is próiseas leanúnach é córas an rialaithe inmheánaigh airgeadais a choinneáil agus coinnítear athbhreithniú leanúnach ar an gcóras agus ar a éifeachtacht.

Seirbhísí comhroinnte

Soláthraíonn an Oifig Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte (Vóta 18) feidhmeanna párolla agus acmhainní daonna ar bhonn seirbhísí comhroinnte.

Tá mo chuid freagrachtaí comhlíonta agam maidir le ceanglais an chomhaontaithe bainistíochta seirbhíse idir an Roinn seo agus an Oifig Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte maidir le soláthar seirbhísí comhroinnte (e.g. seirbhísí AD). Braithim ar litir dearbhaithe ó Oifigeach Cuntasaíochta na hOifige Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte go ndéantar na rialuithe iomchuí a chur i bhfeidhm chun seirbhísí comhroinnte a sholáthar don Roinn seo.

Timpeallacht rialaithe airgeadais

Tá timpeallacht rialaithe ina bhfuil na heilimintí seo a leanas i bhfeidhm.

- Sannadh freagrachtaí airgeadais ar leibhéal bainistíochta agus sannadh an chuntasacht chomhfhreagrach.
- Tá socruithe tuairiscithe bunaithe ag gach leibhéal inar sannadh freagracht as bainistíocht airgeadais.

- Tá nósanna imeachta foirmiúla i bhfeidhm chun laigí suntasacha rialaithe a thuairisciú agus gníomh ceartúcháin cuí a chinntiú.
- Tá Coiste Iniúchóireachta ann chun comhairle a chur orm agus mo chuid freagrachtaí as an gcóras rialaithe inmheánaigh airgeadais á gcomhlíonadh agam.
- Rinneadh nósanna imeachta do gach príomhphróiseas gnó a dhoiciméadú.
- Tá córais i bhfeidhm chun na sócmhainní a chosaint.

Leanfaidh an Roinn ar aghaidh ag neartú na timpeallachta rialaithe ina bhfeidhmíonn sí in 2024.

Rialuithe riaracháin agus tuairisciú bainistíochta

Tá creat nósanna imeachta riaracháin agus tuairisciú bainistíochta rialta i bhfeidhm, lena n-áirítear leithscaradh dualgas agus córas tarmligin agus cuntasachta agus, go háirithe,

- gp bhfuil córas cuí buiséadta ann ag a bhfuil buiséad bliantúil ar a ndéanann an bhainistíocht shinsearach athbhreithniú
- go ndéanann an bhainistíocht shinsearach athbhreithnithe rialta ar thuarascálacha tréimhsiúla agus bliantúla airgeadais a thugann feidhmíocht airgeadais le fios i leith na dtuartha
- go n-oibríonn córas bainistíochta riosca laistigh den Roinn
- go bhfuil córais ann atá dírithe ar shlándáil na gcóras TFC a chinntiú
- tá treoirlínte rialaithe infheistíochta caipitil agus disciplíní foirmiúla bainistíochta tionscadail ann.

Soláthar

Cinntíonn an Roinn go ndírítear go cuí ar dhea-chleachtas soláthair agus gach conradh á ndámhachtain agus go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm lena chinntiú go gcomhlíontar na treoirlínte ábhartha go léir.

Tá sonraí tugtha ag an Roinn maidir le deich conradh neamhiomaíoch sa tuairisceán bliantúil i ndáil le Ciorclán 40/2002 don Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste agus don Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe.

Neamhchomhlíonadh rialacha soláthair

Chloígh an Roinn leis na treoirlínte seachas dhá chonradh (de bhreis ar €25,000), €92,558 san iomlán (gan CBL san áireamh) in 2023 mar atá leagtha amach thíos:

- Bhain an figiúir €37,214 le conradh le haghaidh seirbhísí monatóireachta, cothabhála agus tacaíochta do bhonneagar crua-earraí agus líonra na Roinne a tairgeadh roimhe seo ach a sháraigh an tairseach ábhartha. Meastar go bhfuil an tseirbhís seo riachtanach chun an bonneagar TF a chothabháil. Rinne an Roinn cleachtadh soláthair chun aghaidh a thabhairt ar riachtanais leanúnacha na seirbhíse seo agus tá conradh comhlíontach i bhfeidhm anois.
- Bhain suim €55,344 le seachadadh Straitéise athnuaite r-Shláinte agus rinneadh an chuid is mó den chaiteachas seo de bhun mhionchomórtas faoi chreat de chuid na hOifige um Sholáthar Rialtais. Le linn an chonartha, sainaithníodh oibreacha breise a raibh caiteachas breise ag teastáil ina leith a raibh 39% os cionn na tairsí luchtóige don chreat. Tugtar faoi deara go bhfuil glacadh leis seo faoi rialacháin an Aontais Eorpaigh maidir le soláthar poiblí lena sonraítear nach rachaidh aon mhodhnú ar phraghas thar 50% de bhunluach an chonartha.

Áiríodh na conarthaí thuas sa tuairisceán bliantúil 40/2002 dá dtagraítear thuas.

Tá an Roinn tiomanta do dhul i ngleic le saincheist soláthair neamhchomhlíontacha agus tá sí ag leanúint ar aghaidh ag neartú a cuid beartas agus nósanna imeachta maidir le saincheisteanna soláthair. Cuirtear nuashonruithe rialta ar fáil do gach ball foirne maidir leis seo. Nuair is cuí, baineann an Roinn úsáid as creataí atá ar fáil go lárnach. Is tosaíocht iad feabhsuithe ar phróisis bhainistíochta conarthaí atá ann cheana féin agus tá cur i bhfeidhm leanúnach go hinmheánach. Leanann an Roinn ar aghaidh ag obair go dlúth leis an Oifig um Sholáthar Rialtais chun comhlíonadh a fheabhsú agus í ag tabhairt faoina gníomhaíochtaí soláthair.

Iniúchóireacht inmheánach agus an Coiste Iniúchóireachta

Dearbhaím go bhfuil feidhm iniúchóireachta inmheánaí ag an Roinn le pearsanra cuí-oilte, a oibríonn de réir Cairte scríofa atá faofa agam. Tá obair Aonad an Iniúchta Inmheánaigh bunaithe ar anailís ar na rioscaí airgeadais a nochtar don Roinn agus tá a pleananna bliantúla iniúchta inmheánaigh, a cheadaigh mé, bunaithe ar an anailís seo. Tá sé d'aidhm ag na pleananna sin na príomhrialuithe a chuimsiú ar bhonn rollach thar thréimhse réasúnta. Ina theannta sin, cuirtear seirbhísí iniúchóireachta inmheánaí i gcomhréir leis na *Caighdeáin Iniúchta Inmheánaigh do Ranna agus Oifigí Rialtais* (2018), arna n-eisiúint ag an Roinn Caiteachais Phoiblí, Seachadta ar an bPlean Forbartha Náisiúnta, agus Athchóirithe .

Deimhním go bhfuil Coiste Iniúchóireachta in situ ag an Roinn, agus gur fheidhmigh sé go sásúil i rith na bliana. Is féidir liom a dhearbhú gur oibrigh an Coiste Iniúchóireachta de réir cairte a d'fhaomh mé.

Déanann mé féin agus an Coiste Iniúchóireachta athbhreithniú tréimhsiúil ar an bhfeidhm iniúchta inmheánaigh agus tá sé faoi réir measúnú cáilíochta neamhspleách uair amháin ar a laghad gach 5 bliana. Ina theannta sin, tá nósanna imeachta curtha i bhfeidhm agamsa chun a chinntiú go ndéantar bearta leantacha cuí maidir le tuarascálacha Iniúchta Inmheánaigh.

Creat riosca agus rialaithe

Déanann an Roinn maoirseacht ar bhainistíocht riosca trína hAonad Rialachais agus Riosca, aonad nua a bunaíodh i mí Eanáir 2023.

I rith 2023, rinne an Roinn feabhsuithe suntasacha ar a cumas bainistithe riosca. Athbhunaíodh an Coiste Riosca agus tháinig sé le chéile roinnt uaireanta i rith na bliana. Foilsíodh Creat nuashonraithe Bainistithe Riosca i mí an Mheithimh, agus cuireadh oiliúint ar fáil don fhoireann. D'aistrigh an Roinn go eRisk freisin i mí Mheán Fómhair, ardán BTS ar líne arna fhorbairt ag Oifig Phríomhoifigeach Faisnéise an Rialtais (OGCIO) chun rioscaí a thaifeadadh agus a bhainistiú.

Cuireadh nuashonruithe rialta maidir le bainistíocht riosca faoi bhráid an Choiste Rialachais Chorparáidigh Inmheánaigh, fochoiste de chuid an Bhoird Bainistíochta, a thugann dearbhú don Oifigeach Cuntasaíochta maidir le hoiriúnacht agus stóinseacht chórais, phróisis agus nósanna imeachta rialachais chorparáidigh na Roinne. Chuir an t-aonad an creat agus an cur chuige bainistíochta riosca faoi bhráid Choiste Iniúchóireachta na Roinne i mí Dheireadh Fómhair freisin, agus dearbhú breise maidir le bainistíocht riosca tugtha acu.

Leanfaidh an tAonad Rialachais agus Riosca de bheith i gceannas ar oibriúchán bainistíochta riosca agus tuairisciú feabhsaithe riosca trí struchtúir rialachais chorparáidigh na Roinne le linn 2024.

Rialachas san earnáil sláinte

Tá cur chuige na Roinne maidir le rialachas a bhainistiú ar fud na hearnála sláinte in 2023 bunaithe ar *Chód Cleachtais athbhreithnithe na Roinne Caiteachais Phoiblí, Seachadta agus Athchóirithe an Phlean Forbartha Náisiúnta um Rialachas Comhlachtaí Stáit* (2016). Is iad na haonaid ainmnithe laistigh den Roinn atá faoi stiúir leibhéal an phríomhoifigigh a dhéanann maoirseacht ar chomhlachtaí faoi choimirce le hionchur agus tacaíocht ó Aonad Rialachais agus Riosca na Roinne agus ó aonaid ábhartha eile.

Ar an gcéad dul síos, is ar gach bord, agus ar gach cathaoirleach ar an mbord, atá an fhreagracht as sainordú agus feidhmeanna comhlachtaí aegis a sheachadadh.

Cinntear an caidreamh idir an Roinn agus na comhlachtaí atá faoina coimirce go príomha trí

- reachtaíocht atá mar bhonn agus mar thaca ag bunú an chomhlachta, agus
- na ceanglais atá leagtha amach sa *Chód Cleachtais*.

Faoin g*Cód Cleachtais*, bhí comhaontuithe maoirseachta agus comhaontuithe maidir le feidhmíocht a sheachadadh i bhfeidhm le comhlachtaí faoi choimirce le linn 2023. Dírítear leis an cur chuige seo ar aschuir agus ar thorthaí agus áirítear ann táscairí feidhmíochta lena chinntiú go n-úsáidtear acmhainní ar bhealach éifeachtach agus éifeachtúil chun seirbhísí ardchaighdeáin a sholáthar.

Ullmhaíonn FSS plean corparáideach a chlúdaíonn tréimhse trí bliana agus déanann an tAire Sláinte é a fhaomhadh. Gach bliain, leanann FSS ar aghaidh ag ullmhú plean seirbhíse náisiúnta ina leagtar amach cineál agus méid na seirbhísí atá beartaithe aige a sholáthar don mhaoiniú atá ar fáil. Comhlíonann an plean seirbhíse náisiúnta seo alt 9.5.2 den chomhaontú formhaoirseachta maidir le ceanglais comhaontaithe seachadta feidhmíochta. Rinne an tAire Sláinte an *Plean Seirbhíse Náisiúnta 2023* a fhaomhadh an 23 Márta 2023 agus ina dhiaidh sin rinneadh é a chur faoi bhráid dhá Theach an Oireachtais é de réir an cheanglais reachtaigh in alt 31(13) den Acht Sláinte 2004 (arna leasú) agus a fhoilsiú ag FSS.

Cuireann FSS tuarascálacha feidhmíochta isteach go míosúil i rith na bliana, agus bíonn cruinnithe míosúla ar siúl ag leibhéil éagsúla idir an dá eagraíocht chun saincheisteanna feidhmíochta leanúnacha nó saincheisteanna feidhmíochta atá ag teacht chun cinn a phlé agus chun gníomhartha a chinneadh chun réimsí imní a fheabhsú. I rith 2023, ba é an toradh a bhí ar ghníomhaíocht thionsclaíoch laistigh den FSS ná nár táirgeadh aon tuarascálacha míosúla feidhmíochta ó Mheán Fómhair 2023 go dtí deireadh na bliana. Ullmhaíodh agus fuarthas na tuarascálacha seo i mí an Mhárta 2024 nuair a cuireadh an ghníomhaíocht thionsclaíoch ar fionraí.

Maidir le comhlachtaí eile faoi choimirce, foráiltear go ginearálta sa reachtaíocht do phlean corparáideach ilbhliantúil agus do phlean gnó bliantúil. Ceadaíonn na pleananna seo, faoi seach, straitéis chorparáideach fhoriomlán agus tosaíochtaí bliantúla a fhorbairt agus a chomhaontú leis an Roinn.

Monatóireacht agus athbhreithniú leanúnach

Bunaíodh nósanna imeachta foirmiúla chun faireachán a dhéanamh ar phróisis rialaithe agus cuirtear easnaimh rialaithe in iúl dóibh siúd atá freagrach as gníomhaíocht cheartaitheach a dhéanamh agus don bhainistíocht agus don bhord bainistíochta, i gcás inarb ábhartha, go tráthúil. Deimhním gur aithníodh príomhrioscaí agus rialuithe gaolmhara agus gur cuireadh próisis i bhfeidhm chun monatóireacht a dhéanamh ar oibriú na bpríomhrialuithe sin agus chun aon easnaimh aitheanta a thuairisciú.

Athbhreithniú ar éifeachtacht

Tá nósanna imeachta ag an Roinn chun monatóireacht a dhéanamh ar éifeachtacht a nósanna imeachta bainistíochta riosca agus rialaithe. Tá monatóireacht agus athbhreithniú na Roinne ar éifeachtacht an chórais rialaithe inmheánaigh airgeadais bunaithe ar obair na n-iniúchóirí inmheánacha agus seachtracha agus ar an mbainistíocht shinsearach laistigh den Roinn atá freagrach as an gcreat rialaithe inmheánaigh airgeadais a fhorbairt agus a chothabháil.

Saincheisteanna rialaithe inmheánaigh airgeadais

Níor sainaithníodh aon laigí i rialú inmheánach maidir leis an mbliain 2023 óna dteastaíonn nochtadh sa chuntas leithreasa.

Robert Watt
Oifigeach Cuntasaíochta
An Roinn Sláinte

21 Márta 2024.

Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste

Tuarascáil le cur faoi bhráid Thithe an Oireachtais

Vóta 38 Sláinte

Tuairim faoin gcuntas leithreasa

Rinne mé iniúchadh ar an gcuntas leithreasa do Vóta 38 – Sláinte don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2023 faoi alt 3 d'Acht an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993.

Is é mo thuairimse go gcuirtear i láthair go cuí

- sa chuntas leithreasa fáltais agus caiteachas Vóta 38 – Sláinte don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2023, agus
- gur ullmhaíodh an cuntas leithreasa san fhoirm a d'ordaigh an tAire Caiteachais Phoiblí, Sheachadadh an Phlean Forbartha Náisiúnta agus Athchóirithe.

An bonn leis an tuairim

Rinne mé m'iniúchadh ar an gcuntas leithreasa i gcomhréir leis na Caighdeáin Idirnáisiúnta Iniúchóireachta (ISAnna) arna gcur i bhfeidhm ag an Eagraíocht Idirnáisiúnta Uasfhoras Iniúchóireachta. Déantar cur síos ar mo fhreagrachtaí faoi na caighdeáin sin san aguisín a ghabhann leis an tuarascáil seo. Táim neamhspleách ar Theaghlachas an Uachtaráin agus chomhlíon mé mo chuid freagrachtaí eiticiúla eile i gcomhréir leis na caighdeáin.

Creidim go bhfuil an fhianaise iniúchta atá aimsithe agam leordhóthanach agus cuí chun bunús a chur le mo thuairim.

Tuarascáil ar an ráiteas ar rialú inmheánach airgeadais agus ar nithe eile

Chuir an tOifigeach Cuntasaíochta ráiteas ar rialú inmheánach airgeadais i láthair i dteannta an chuntais leithreasa. Tá cur síos déanta ar na freagrachtaí atá orm as tuairisciú ar an bhfaisnéis atá sa ráiteas, agus ar nithe eile a dtuairiscím orthu de réir eisceachta, san aguisín a ghabhann leis an tuarascáil seo.

Córas comhtháite bainistíochta airgeadais Fheidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte

I gCaibidil 17 mo thuarascála ar chuntais na seirbhísí poiblí do 2023 tugtar aghaidh ar an maoiniú a chuirtear ar fáil ó Vóta 38 d'Fheidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte maidir le córas comhtháite bainistíochta airgeadais, leathadh amach thionscal na Feidhmeannachta agus costais an tionscadail go dtí seo.

Seamus Mac Cárthaigh
An tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste

16 Mean Fomhair 2024

Aguisín leis an tuarascáil

Freagrachtaí an Oifigigh Cuntasaíochta

Tá an tOifigeach Cuntasaíochta freagrach as na nithe seo a leanas:

- an cuntas leithreasa a ullmhú de réir alt 22 den *Exchequer and Audit Departments Act 1866*
- a chinntiú go gcomhlíonann an cuntas leithreasa ceanglais na *Nósanna Imeachta Airgeadais Phoiblí* ón Roinn Caiteachais Phoiblí, Sheachadadh an Phlean Forbartha Náisiúnta agus Athchóirithe, agus ordacháin eile ón Aire Caiteachais Phoiblí, Sheachadadh an Phlean Forbartha Náisiúnta agus Athchóirithe
- rialtacht na n-idirbheart a chinntiú, agus
- cur chun feidhme a dhéanamh ar cibé rialú inmheánach a chinneann an tOifigeach Cuntasaíochta a bheith riachtanach chun cuntas leithreasa a ullmhú atá saor ó mhíráiteas ábhartha, bíodh calaois nó earráid mar chúis leis.

Freagrachtaí an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste

Ceanglaítear orm faoi alt 3 den Acht um Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993, an cuntas leithreasa a iniúchadh agus tuairisciú air do Thithe an Oireachtais, á lua cé acu is amhlaidh nó nach amhlaidh, i mo thuairimse, a chuirtear na fáltais agus an caiteachas a bhaineann leis an vóta i láthair go cuí sa chuntas.

Is é mo chuspóir agus an t-iniúchadh á dhéanamh agam ná dearbhú réasúnach a fháil maidir le cé acu atá nó nach bhfuil an cuntas leithreasa saor ó mhíráiteas ábhartha ar calaois nó earráid is cúis leis. Is leibhéal ard dearbhaithe é dearbhú réasúnach, ach ní ráthaíocht é go mbraithfidh iniúchadh a dhéantar de réir na ISAnna (Caighdeáin Idirnáisiúnta um Iniúchóireacht) míráiteas ábhartha i gcónaí nuair a bheidh sé ann. Féadfaidh míráiteas eascairt as calaois nó earráid agus meastar go bhfuil siad ábhartha dá bhféadfaí a bheith ag súil le réasún go mbeadh tionchar acu ar chinntí eacnamaíocha úsáideoirí a dhéantar ar bhonn an chuntais leithreasa, ina n-aonar nó ina n-iomláine.

Mar chuid d'iniúchadh de réir na ISAnna, cleachtaim breithiúnas gairmiúil agus coinním sceipteachas gairmiúil i rith an iniúchta. Agus mé ag déanamh amhlaidh,

- Sainaithním agus measúnaím rioscaí an mhíráitis ábhartha a bhaineann leis an gcuntas leithreasa, cibé acu de bharr calaoise nó earráide iad; dearaim agus feidhmím nósanna imeachta iniúchóireachta a fhreagraíonn do na rioscaí sin; agus faighim fianaise iniúchóireachta is leor agus is cuí chun bunús a sholáthar i gcomhair mo thuairime. Is mó an riosca nach mbraithfí míráiteas ábhartha a rinneadh de bharr calaoise ná míráiteas ábhartha a rinneadh de bharr earráide, mar d'fhéadfadh claonpháirteachas, brionnú, easnaimh d'aon ghnó, mífhaisnéis nó sárú ar rialú inmheánach a bheith i gceist le calaois.
- Faighim tuiscint ar an rialú inmheánach atá ábhartha don iniúchadh chun nósanna imeachta iniúchóireachta a dhearadh a bheidh iomchuí sna cúinsí i gceist, ach ní chun tuairim a thabhairt ar éifeachtacht na rialuithe inmheánacha.
- Measúnaím cé acu a comhlíonadh nó nár comhlíonadh *Nósanna Imeachta Airgeadais Phoiblí* de chuid fhorálacha cuntasaíochta na Roinne Caiteachais Phoiblí, Sheachadadh an Phlean Forbartha Náisiúnta agus Athchóirithe.

Déanaim cumarsáid leis an Oifigeach Cuntasaíochta maidir le scóip agus uainiú beartaithe an iniúchta agus torthaí suntasacha iniúchta, i measc nithe eile, lena n-áirítear aon laigí suntasacha sa rialú inmheánach a shainaithním le linn m'iniúchta.

Tuairiscím de réir eisceachta más amhlaidh, i mo thuairimse,

- nár bhfuair mé an fhaisnéis agus na mínithe uile a theastaigh uaim i gcomhair m'iniúchta, nó
- nár leor na taifid chuntasaíochta le go bhféadfaí an cuntas leithreasa a iniúchadh go héasca agus go cuí, nó
- nach bhfuil an cuntas leithreasa ag teacht leis na taifid chuntasaíochta.

Tuairisciú ar an ráiteas ar rialú inmheánach airgeadais

Ní chumhdaíonn mo thuairim ar an gcuntas leithreasa an ráiteas ón Oifigeach Cuntasaíochta faoi rialú inmheánach airgeadais, agus ní chuirim aon chinneadh dearbhaithe in iúl ina leith.

I dtaca le m'iniúchadh ar an gcuntas leithreasa, ceanglaítear orm faoi na ISAnna an ráiteas faoi rialú inmheánach airgeadais a léamh agus, le linn déanamh amhlaidh, a bhreithniú cé acu is amhlaidh nó nach amhlaidh atá an fhaisnéis atá tugtha laistigh de neamh-chomhsheasmhach go hábhartha leis an gcuntas leithreasa nó le heolas a gnóthaíodh le linn an iniúchta nó atá an chuma uirthi ar shlí eile go ndearnadh míráiteas ábhartha ina leith. Más rud é, bunaithe ar an obair a rinne mé, go dtagaim ar an gconclúid go bhfuil míráiteas ábhartha ann, ceanglaítear orm an fhíric sin a thuairisciú.

Tuairisciú ar ábhair eile

Féachaim le linn an iniúchta le fianaise a fháil ar rialtacht na n-idirbheart airgeadais. Ceanglaítear orm faoi alt 3 d'Acht an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993, tuairisciú i gcás go sainaithním aon chás ábhartha nár caitheadh airgead poiblí do na críocha a bhí beartaithe ann nó nach ndearnadh na hidirbhearta de réir na n-údarás a bhí á rialú ann.

Ceanglaítear orm freisin faoi Acht 1993 tuarascáil a ullmhú gach bliain ar cibé ábhair a eascraíonn as m'iniúchtaí ar na cuntais leithreasa is cuí liom. I gcásanna den sórt sin, tagraítear sna tuarascálacha iniúchóireachta ar na cuntais leithreasa lena mbaineann don chaibidil ábhartha/do na caibidlí ábhartha sa *Tuarascáil ar Chuntais na Seirbhísí Poiblí* uaim, ar tuarascáil bhliantúil í.

Vóta 38 Sláinte

Cuntas Leithreasa 2023

Seirbhís				2023	2022
		Soláthar	Meastacháin	Toradh	Toradh
		€000	€000	€000	€000
Riarachán					
A.1 Tuarastail, pá agus liúntais					
	Bunfhigiúr	49,848			
	Forlíontach	(4,348)			
			45,500	44,868	45,506
A.2 Taisteal agus cothú			451	455	384
A.3 Oiliúint agus forbairt agus speanais theagmhasacha					
	Bunfhigiúr	3,916			
	Forlíontach	(1,816)			
			2,100	2,077	3,188
A.4 Seirbhísí poist agus teileachumarsáide					
	Bunfhigiúr	174			
	Forlíontach	(29)			
			145	135	187
A.5 Trealamh oifige agus seirbhísí seachtracha					
	Bunfhigiúr	2,951			
	Forlíontach	(478)			
			2,473	2,102	2,217
A.6 Costais áitribh oifige					
	Bunfhigiúr	959			
	Forlíontach	(109)			
			850	786	299
A.7 Seirbhísí comhairleoireachta agus athbhreithnithe ar luach ar airgead agus ar pholasaithe					
	Bunfhigiúr	1,924			
	Forlíontach	(524)			
			1,400	765	735

Seirbhís				2023	2022
		Soláthar	Meastacháin	Toradh	Toradh
		€000	€000	€000	€000
Deontais					
B.1	Deontais do chomhlachtaí taighde agus deontais taighde eile				
	Bunfhigiúr	50,481			
	Forlíontach	(1,233)			
			49,248	49,038	45,239
B.2	Ciste Éire Shláintiúil		14,516	14,380	14,455
B.3	Tionscnamh Drugaí		6,928	5,360	5,347
B.4	Taighde ar ghníomh Covid-19		—	—	2,930
Seirbhísí eile					
C	Costais i ndáil leis an Eagraíocht Dhomhanda Sláinte agus le comhlachtaí idirnáisiúnta eile		2,700	2,985	2,586
D	Fiosrúcháin reachtúla agus neamhreachtúla agus táillí agus socraíochtaí dlí ilghnéitheacha				
	Bunfhigiúr	12,117			
	Forlíontach	8,883			
			21,000	21,027	6,422
E.1	Comhlachtaí comhairleacha, maoirseachta, rialála agus comhairleacha forbartha				
	Bunfhigiúr	105,233			
	Forlíontach	(10,596)			
			94,637	85,987	78,723
E.2	An Bord um Chur Chun Cinn Sábháilteachta Bia				
	Bunfhigiúr	5,691			
	Forlíontach	(63)			
			5,628	5,664	5,545
E.3	An Ciste Náisiúnta um Cheannach Cóireála				
	Bunfhigiúr	100,022			
	Forlíontach	(22)			
			100,000	100,000	100,000

Seirbhís				2023	2022
		Soláthar	Meastacháin	Toradh	Toradh
		€000	€000	€000	€000
E.4	INTERREG na hÉireann/Thuaisceart Éireann		5,300	6,074	1,554
Seirbhísí eile (ar lean)					
E.5	Gníomhartha Covid-19		139,800	92,235	38,740
F.1	*Íocaíochtaí i leith míthreorach de dheasca Tailídimíd*		—	—	366
F.2	Íocaíochtaí i leith daoine a mhaíonn go ndearna vacsaíniú damáiste dóibh		1	—	—
F.3	Íocaíochtaí le cuntas speisialta arna bhunú faoi Alt 10 de na hAchtanna um Binse Cúitimh i ndáil le Heipitíteas C 1997 agus 2002		16,000	14,551	16,150
F.4	Íocaíochtaí le ciste aisdúichithe a bunaíodh faoi Alt 11 de na hAchtanna um Binse Cúitimh i ndáil le Heipitíteas C 1997 agus 2002		2,000	2,284	3,046
G	Faisnéis, comhdhálacha agus foilseacháin a scaipeadh maidir le seirbhísí sláinte agus cúraim sláinte				
	Bunfhigiúr	1,545			
	Forlíontach	(545)			
			1,000	900	1,358
H	Sláintecare				
	Bunfhigiúr	16,936			
	Forlíontach	(10,936)			
			6,000	6,585	6,278
Riarachán corparáideach					
I	Glanchostais phinsin				
	Bunfhigiúr	685,563			
	Forlíontach	67,269			
			752,832	794,210	732,501

Seirbhís				**2023**	**2022**
		Soláthar	**Meastacháin**	**Toradh**	**Toradh**
		€000	**€000**	**€000**	**€000**
Seirbhísí sláinte agus cúraim shóisialta FSS					
J.1	FSS (lena n-áirítear forbairtí seirbhísí)				
	Bunfhigiúr	12,686,484			
	Forlíontach	693,514			
			13,379,998	13,333,494	13,984,051
J.2	FSS – Gníomhartha Covid-19				
	Bunfhigiúr	565,490			
	Forlíontach	119,760			
			685,250	709,857	1,878,259
Seirbhísí FSS eile					
K.1	Gníomhaireachtaí sláinte agus eagraíochtaí comhchosúla (páirtmhaoinithe ag an gCrannchur Náisiúnta)		4,513	—	4,513
K.2	Íocaíochtaí le Cuntas Speisialta – An tAcht Sláinte (Aisíoc) 2006		1,700	—	—
K.3	Íocaíocht le cuntas speisialta a bunaíodh faoi Alt 4 den Acht um Binse Cúitimh i ndáil le Heipitíteas C (Leasú) 2006 – Scéim Árachais		1,000	2,228	—
K.4	Íocaíocht leis an nGníomhaireacht um Éilimh ar an Stát				
	Bunfhigiúr	435,000			
	Forlíontach	75,000			
			510,000	511,656	530,000
K.5	Míbhuntáiste eacnamaíoch agus sóisialta (maoiniú cuntas díomhaoin)		1,985	69	108
Clár cúraim					
L.1	Seirbhísí aisíocaíochta cúraim phríomhúil				
	Bunfhigiúr	3,930,202			
	Forlíontach	109,332			
			4,039,534	4,030,478	3,685,646

Seirbhís				2023	2022
		Soláthar	Meastacháin	Toradh	Toradh
		€000	€000	€000	€000
L.2	Seirbhísí aisíocaíochta cúraim phríomhúil – gníomhartha Covid-19				
	Bunfhigiúr	8,000			
	Forlíontach	1,270			
			9,270	8,920	—
L.3	Cúram cónaithe fadtéarmach				
	Bunfhigiúr	1,094,197			
	Forlíontach	(31,637)			
			1,062,560	1,113,700	1,001,529
Seirbhísí caipitil					
M.1	Deontais maidir le tógáil, trealamh (TFC san áireamh)		19,927	16,088	14,740
M.2	Saoráidí sláinte a thógáil, a threalmhú agus a chur ar fáil				
	Bunfhigiúr	951,170			
	Forlíontach	21,682			
			972,852	876,694	944,650
M.3	Seirbhísí faisnéise agus seirbhísí gaolmhara do ghníomhaireachtaí sláinte		383,696	413,696	367,500
M.4	Gníomhaíochtaí caipitil Covid-19 (TFC san áireamh)		50,000	50,000	140,000
Ollchaiteachas					
	Bunfhigiúr	21,358,420			
	Forlíontach	1,034,374			
			22,392,794	**22,319,348**	**23,664,752**
	Lúide				
N	**Leithreasaí-i-gcabhair**		**438,371**	**446,374**	**458,409**
Glanchaiteachas					
	Bunfhigiúr	20,920,049			
	Forlíontach	1,034,374			
			21,954,423	**21,872,974**	**23,206,343**

Seirbhís	2023			2022
	Soláthar	Meastacháin	Toradh	Toradh
	€000	€000	€000	€000

Farasbarr

Is ionann an barrachas agus an tsuim a sholáthraítear os cionn na glansuime atá faoi dhliteanas lena tabhairt suas don Státchiste.

	2023	2022
	€	€
Fara sbarr	81,449,616	42,065,397
Géilleadh iarchurtha	(70,000,000)	—
Farasbarr le géilleadh	**11,449,616**	**42,065,397**

Robert Watt
Oifigeach Cuntasaíochta
An Roinn Sláinte

21 Márta 2024

Nótaí leis an gCuntas Leithreasa

Nóta 1 Ráiteas faoin gCostas Oibriúcháin 2023

		2023	2022
	€000	**€000**	**€000**
Caiteachas ar riarachán na Roinne		51,188	52,516
Caiteachas ar sheirbhísí agus ar chláir		22,268,160	23,612,236
Ollchaiteachas		**22,319,348**	**23,664,752**
Lúide			
Leithreasaí-i-gcabhair		**446,374**	**458,409**
Glanchaiteachas		**21,872,974**	**23,206,343**
Athruithe ar shócmhainní caipitil (nóta 2.1)			
Ceannacháin	(66)		
Dímheas	43		
		(23)	(1)
Athruithe ar ghlansócmhainní reatha			
Laghdú ar réamhíocaíochtaí	400		
Méadú ar ioncam fabhraithe	(7)		
Laghdú ar speansais fhabhraithe	(1,249)		
		(856)	(1,046)
Caiteachas díreach		**21,872,095**	**23,205,296**
Caiteachas a tabhaíodh in áit eile			
Glanchaiteachas ar sheirbhísí gaolmhara (nóta 1.1)		21,268	21,232
Glanchostas an chláir		**21,893,363**	**23,226,528**

1.1 Glanchaiteachas ar sheirbhísí comhghaolmhara

Is éard atá i suim an ghlanchaiteachais ar sheirbhísí gaolmhara na suimeanna a leanas i dtaca le Vóta 38 a tabhaíodh in áit eile.

		2023	2022
		€000	€000
Vóta 9	Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim	44	103
Vóta 12	Aoisliúntas agus Liúntais Scoir	12,524	12,522
Vóta 13	Oifig na nOibreacha Poiblí	7,963	7,897
Vóta 18	Oifig Náisiúnta um Sheirbhísí Comhroinnte	75	69
Vóta 20	An Garda Síochána	238	227
Vóta 43	Oifig Phríomh-Oifigeach Faisnéise an Rialtais	129	119
Príomh-Chiste – pinsin aireachta		295	295
		21,268	**21,232**

Nóta 2 Ráiteas ar an Staid Airgeadais amhail an 31 Nollaig 2023

	Nóta	2023 €000	2022 €000
Maoin, gléasra agus trealamh	2.1	98	75
Sócmhainní reatha			
Banc agus airgead tirim		63,154	—
Réamhíocaíochtaí	2.2	2,528	2,928
Ioncam fabhraithe		201	194
Iarmhéideanna dochair eile	2.4	6,462	6,404
Glanmhaoiniú ón Státchiste	2.6	—	8,820
Iomlán na sócmhainní reatha		**72,345**	**18,346**
Lúide dliteanais reatha			
Speansais fhabhraithe	2.3	745	1,994
Banc agus airgead tirim		—	11,404
Iarmhéideanna creidmheasa eile	2.5	4,752	3,818
Glanmhaoiniú ón Státchiste	2.6	64,864	—
Iomlán na ndliteanas reatha		**70,361**	**17,217**
Glansócmhainní reatha		1,984	1,129
Glansócmhainní		**2,082**	**1,204**
Arna léiriú ag:			
Cuntas maoinithe stáit	2.7	**2,082**	**1,204**

2.1 Maoin, gléasra agus trealamh

	Trealamh Oifige agus TF	Iomlán
	€000	€000
Costas nó luacháil		
Ag 1 Eanáir 2023	226	226
Breiseanna	66	66
Ag 31 Nollaig 2023	292	292
Dímheas carntha		
Ag 1 Eanáir 2023	151	151
Dímheas don bhliain	43	43
Ag 31 Nollaig 2023	194	194
Glansócmhainní		
Ag an 31 Nollaig 2023	**98**	**98**
Ag an 31 Nollaig 2022	75	75

2.2 Réamhíocaíochtaí

ag an 31 Nollaig	2023	2022
	€000	€000
Ciste Éire Shláintiúil	1,708	2,194
Clubanna Sláintiúla CLG	400	—
Ciste comhtháthaithe Sláintecare	267	105
Réamhíocaíochtaí eile	153	138
Ciste Dídeanaithe na hÚcráine	—	491
	2,528	**2,928**

2.3 Speansais fhabhraithe

ag an 31 Nollaig	2023	2022
	€000	€000
Costais riaracháin	520	291
Fabhruithe eile	122	43
An tSeirbhís Chomhairleach Náisiúnta	77	111
Seirbhís Fuilaistriúcháin na hÉireann	26	99
Scéim Árachais Heipitíteas C	—	1,122
Teastais dhigiteacha Covid	—	203
Táillí dlí	—	123
Ciste Éire Shláintiúil	—	1
	745	**1,994**

2.4 Iarmhéideanna dochair eile

ag an 31 Nollaig	2023	2022
	€000	€000
Tuarastail in-fhorchúitithe	6	—
Caiteachas ar an scéim pas taistil inaisíoctha	56	52
Caiteachas taistil in-fhorchúitithe	4	4
Feidhmeanna na Roinne Leanaí, Comhionannais, Míchumais, Lánpháirtíochta agus Óige a aistriú	98	—
Binse Cúitimh i ndáil le Heipitíteas C [a]	6,060	6,238
Míreanna dochair eile ar fionraí	238	109
	6,462	**6,404**

Nóta [a] Faoi réir cheadú ón Roinn Caiteachais Phoiblí, Seachadadh agus Athchóiriú an Phlean Forbartha Náisiúnta, déanann fotheideal F.3 íocaíochtaí le Cuntas Speisialta arna bhunú faoi Alt 10 de na hAchtanna um Binse Cúitimh i ndáil le Heipitíteas C 1997 agus 2002 agus déanann fotheideal F.4 íocaíochtaí le Ciste Cúitimh arna bhunú faoi Alt 11 de na hAchtanna um Binse Cúitimh i ndáil le Heipitíteas C 1997 agus 2002. Tá Oifigeach Cuntasaíochta na Roinne Airgeadais freagrach as an gCiste um Chuntas Speisialta agus Aisdúichiú.

Feidhmíonn an Roinn Sláinte mar ghníomhaire íocaíochta leis an mBinse Cúitimh i ndáil le Heipitíteas C, agus tá sí freagrach as dámhachtainí binse agus dámhachtainí aisdúichithe a íoc agus as costais riaracháin agus dlí an Bhinse a íoc. Forchúitítear an caiteachas ón gCuntas Speisialta agus ón gCiste Aisdúichithe de bhun tuairisceán caiteachais arna ndeimhniú ag Oifig Chuntasaíochta na Roinne Sláinte.

Is ionann an t-iarmhéid ag deireadh na bliana a thaispeántar anseo agus costais a ghlan an Roinn Sláinte i leith an Bhinse nach bhfuil maoiniú le haisíoc ina leith go fóill ón gCiste um Chuntais Speisialta agus Aisdúichiú.

2.5 Iarmhéideanna creidmheasa eile

ag an 31 Nollaig	**2023**	**2022**
	€000	**€000**
Suimeanna dlite don Stát		
Cáin ioncaim	578	580
Árachas sóisialach pá-choibhneasa	404	380
Muirear sóisialta uilíoch/tobhach ioncaim	119	116
Cáin mhaoine áitiúil	2	3
Cáin bhreisluacha	7	34
Cáin shiarchoinneálach ar sheirbhísí gairmiúla	42	324
	1,152	1,436
Asbhaintí párolla a gcoinneáil ar fionraí	274	256
Maoiniú ón AE	3,316	2,116
Míreanna creidmheasa eile ar fionraí	10	11
	4,752	**3,819**

2.6 Glanmhaoiniú ón Státchiste

ag an 31 Nollaig	2023	2022
	€000	€000
Farasbarr le géilleadh	11,450	42,065
Géilleadh iarchurtha	70,000	—
Deontas ón Státchiste nár tarraingíodh anuas	(16,586)	(50,885)
Glanmhaoiniú ón Státchiste	**64,864**	**(8,820)**
Arna léiriú ag:		
Féichiúnaithe		
Banc agus airgead tirim	63,154	—
Iarmhéideanna dochair: fionraí	6,462	6,404
	69,616	6,404
Creidiúnaithe		
Dlite don Stát	(1,152)	(1,436)
Banc agus airgead tirim	—	(11,404)
Iarmhéideanna creidmheasa: fionraí	(3,600)	(2,383)
	(4,752)	(15,223)
	64,864	**(8,820)**

2.7 Cuntas maoinithe stáit

	Nóta		2023	2022
		€000	€000	€000
Iarmhéid ag an 1 Eanáir			1,204	157
Íocaíochtaí amach ón Vóta				
Soláthar Meastacháin	Cuntas	21,954,423		
Géilleadh iarchurtha	Cuntas	(70,000)		
Farasbarr le géilleadh	Cuntas	(11,450)		
Glan Vóta			21,872,973	23,206,343
Caiteachas (airgead tirim) a tabhaíodh in áit eile	1.1		21,268	21,232
Glanchostas an chláir	1		(21,893,363)	(23,226,528)
Iarmhéid ag 31 Nollaig			**2,082**	**1,204**

2.8 Ceangaltais

a) Ceangaltais dhomhanda	**2023**	**2022**
ag an 31 Nollaig	**€000**	**€000**
Earraí agus seirbhísí a sholáthar	3,366	124,269 [a]
Cláir deontas neamhchaipitil	34,567	32,711 [a]
Cláir deontais chaipitil	37,164	48,256
Iomlán na gceangaltas atá infheidhmithe le dlí	**75,097**	**205,236** [a]

b) Cláir deontais neamhchaipitil	**2023**	**2022**
	€000	**€000**
Iarmhéid tosaigh	32,711	16,829
Deontais a íocadh sa bhliain	(16,405)	(19,822)
Ceangaltais deontais nua	18,951	35,769 [a]
Deontais curtha ar ceal	(690)	(65)
Iarmhéid deiridh	**34,567**	**32,711** [a]

c) Cláir deontais chaipitil	**2023**	**2022**
	€000	**€000**
Iarmhéid tosaigh	48,256	47,641
Deontais a íocadh sa bhliain	(9,856)	(9,993)
Ceangaltais deontais nua	—	10,994
Deontais curtha ar ceal	(1,236)	(386)
Iarmhéid deiridh	**37,164**	**48,256**

Nóta a Léirigh athbhreithniú mionsonraithe go raibh tearcráiteas i gcuntais 2022. Áiríodh leis sin na ceangaltais vacsaíne amhail deireadh 2022. Aistríodh freagracht as an gceangaltas sin chuig FSS in 2023. Rinneadh figiúirí na bliana roimhe seo a choigeartú chun an tearcráiteas a cheartú.

2.9 Dliteanais theagmhasacha

Tá baint ag an Roinn le roinnt éileamh a bhaineann le himeachtaí dlí a d'fhéadfadh dliteanais a ghiniúint, ag brath ar thoradh na dlíthíochta.

2.10 Iarmhéid FSS

ag an 31 Nollaig	**2023**	**2022**
	€000	**€000**
Dliteanas tosaigh 1 Eanáir	(463,523)	(954)
Cinneadh	(21,846,895)	(23,706,949)
Deontas eisithe	21,845,003	23,268,757
Aistarraing farasbairr chéadchaipitil	47,465	—
Dliteanas deiridh 31 Nollaig	(417,950)	(439,146)
Deontas iarchurtha	—	(24,377)
Glan-iarmhéid le FSS	**(417,950)**	**(463,523)**

Nóta Aistríodh maoiniú deontais de €21,845 milliún san iomlán chuig FSS in 2023 chun freastal ar a riachtanais láithreacha airgid. Bhí na híocaíochtaí iomlána a eisíodh ón Vóta Sláinte chuig an FSS €1.89m níos lú ná an méid a leagadh amach i litir chinnidh bhliantúil an Aire. Rinneadh barrachas caipitil €47.5m na bliana 2022 a fhritháireamh in aghaidh an dliteanais, rud a d'fhág go raibh iarmhéid glan €417.95m dlite don FSS don bhliain 2023.

Nóta 3 Caiteachas Vóta

Tugann an méid seo a leanas breac-chuntas ar na cúiseanna atá le héagsúlachtaí suntasacha caiteachais ón méid a chuirtear ar fáil. Is ionann éagsúlacht shuntasach agus +/- €100,000, agus +/- 5% den mhéid a soláthraíodh (fo-cheannteidil riaracháin +/- 25%).

Caiteachas riaracháin

A.3 Oiliúint agus forbairt agus speanais theagmhasacha

Soláthar Meastacháin €3.916 milliún; toradh €2.077 milliún

Is é is cúis leis an tearc-chaiteamh go raibh costais ghinearálta riaracháin na Roinne níos ísle ná mar a bhíothas ag súil leis, lena n-áirítear costais oifigí preasa laghdaithe, agus costais ghlantacháin laghdaithe go mór.

A.5 Trealamh oifige agus seirbhísí seachtracha

Soláthar Meastacháin €2.951 milliún; toradh €2.102 milliún

Tharla an tearc-chaitheamh go príomha mar gheall ar an gceannach stórála breise a bhí beartaithe don Roinn do bheith curtha siar.

A.7 Seirbhísí comhairleoireachta agus athbhreithnithe ar luach ar airgead agus ar pholasaithe

Soláthar Meastacháin €1.924 milliún; toradh €765,405

Tharla an tearc-chaitheamh mar gheall ar uainiú na dtionscadal sin a bhfuiltear ag súil go dtabharfar ar aghaidh iad go 2024. €126,500, sin é an coigilteas ar thionscadail a measadh a bheith dúnta nó críochnaithe.

Deontais do ghníomhaireachtaí

B.3 Tionscnamh drugaí

Soláthar Meastacháin €6.928 milliún; toradh €5.360 milliún

In 2023 cuireadh €500,000 ar leataobh do chlár coiscthe agus oideachais a bhí á dhearadh. Níor shroich an tionscadal seo céim a chur chun feidhme le linn 2023 ach meastar go gcuirfear i bhfeidhm go hiomlán é in 2024.

Tar éis athbhreithniú meántéarmach a dhéanamh ar an Straitéis Náisiúnta Frithdhrugaí, aithníodh sé thosaíocht straitéiseacha. Bunaíodh grúpa forfheidhmithe straitéisigh (SIG) do gach ceann de na tosaíochtaí seo. In 2023 bunaíodh ciste tacaíochta SIG chun clár oibre na ngrúpaí seo a mhaoiniú, ach ba bheag an leas a bhain na SIGanna as na cistí seo in 2023. Táthar ag súil go mbainfidh na SIGanna úsáid as na cistí seo in 2024.

Ina theannta sin, níor caitheadh an caiteachas réamh-mheasta maidir le tascfhórsaí drugaí agus alcóil ina iomláine in 2023 de bharr deacrachtaí maidir le hearcaíocht. Táthar ag súil leis go dtabharfar aghaidh ar an gceist seo in 2024 agus go dtarraingeofar anuas an leithdháileadh maoinithe.

Seirbhísí eile

C Costais i ndáil leis an Eagraíocht Dhomhanda Sláinte agus le comhlachtaí idirnáisiúnta eile

Soláthar Meastacháin €2.7 milliún; toradh €2.985 milliún

Is é is cúis leis an mbarrchaiteamh go raibh costas na ranníocaíochtaí agus na mballraíochtaí níos airde ná mar a réamh-mheasadh .

D Fiosrúcháin reachtúla agus neamhreachtúla agus táillí agus socraíochtaí dlí ilghnéitheacha

Soláthar Meastacháin €12.117 milliún; toradh €21.027 milliún

Is é is cúis leis an mbarrchaitheamh líon na gcásanna diúltaithe a bhain le baill den Aontas Cosanta Míochaine agus a réitíodh nuair a cuiredh tús le caingne arís tar éis Covid a bheith níos airde ná mar a réamh-mheasadh

E.1 Comhlachtaí forbartha, comhairliúcháin, maoirseachta, rialála agus comhairleacha

Soláthar Meastacháin €105.233 milliún; toradh €85.987 milliún

Bhí caiteachas iarbhír na ngníomhaireachtaí seo a leanas níos ísle ná mar a leithdháileadh ar dtús.

- Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann – bhí caiteachas níos lú ná leithdháileadh go príomha mar gheall ar easpa airgid ar íocaíochtaí le tréidlianna údaráis áitiúil.
- An tÚdarás um Fhaisnéis agus Cáilíocht Sláinte - bhí an caiteachas níos lú ná a leithdháileadh mar gheall ar moill maidir le poist a líonadh.

Is é is cúis le míreanna ilghnéitheacha eile tearc-chaitimh clár áirithe do chur siar agus uainiú íocaíochtaí, lena n-áirítear tionscnaimh de chuid na hOifige um Shábháilteacht Othar, an Choiste Chomhairlgh Náisiúnta um Scagadh, an Údaráis Sláinte Poiblí, an Údaráis Náisiúnta um Fhaisnéis Sláinte agus maoiniú ó Bhord Altranais agus Cnáimhseachais na hÉireann faoi Chomhaontú Bhóthar Lansdúin.

E.4 INTERREG na hÉireann/Thuaisceart Éireann

Soláthar Meastacháin €5.300 milliún; toradh €6.074 milliún

Is é is cúis leis an mbarrchaitheamh gur tugadh na tionscadail go léir chun críche sa bhliain dheireanach den chlár seo.

E.5 Gníomhartha Covid-19

Soláthar Meastacháin €139.800 milliún; toradh €92.235 milliún

Baineann an tearc-chaithemah le rochtain ar mhaoiniú cúraim a choinnítear faoin fhotheideal seo don FSS agus a íocadh as fotheideal J.1. Cuireadh é seo san san áireamh sa tarraingt anuas deiridh airgid chuig FSS i mí na Nollag 2023.

F.3 Íocaíochtaí le Cuntas Speisialta arna bhunú faoi alt 11 de na hAchtanna um Binse Cúitimh i ndáil le Heipitíteas C 1997 agus 2002

Soláthar Meastacháin €16 mhilliún; toradh €14.551 milliún

Ba é ba chúis leis an easnamh €1.449 milliún i gcaiteachas i gcomparáid leis an soláthar meastacháin go raibh caiteachas i leith an Bhinse níos ísle ná mar a réamh-mheasadh.
Níl an Roinn in ann líon nó luach na ndámhachtainí a dhéanfaidh an Binse Cúitimh i ndáil le Heipitíteas C agus VEID, binse atá neamhspleách ar an Roinn, a thuar go beacht.

F.4 Íocaíochtaí le ciste aisdúichithe a bunaíodh faoi Alt 11 de na hAchtanna um Binse Cúitimh i ndáil le Heipitíteas C 1997 agus 2002

Soláthar Meastacháin €2 mhilliún; toradh €2.284 milliún

Déantar foráil le halt 11 den Acht go n-íocfar méideanna in ionad le héilitheoirí a ghlac le dámhachtain ón mBinse nó le tairiscint socraíochta. Bhí an méadú €284,000 milliún ar chaiteachas i gcomparáid leis an soláthar meastacháin mar gheall ar luach na n-íocaíochtaí ciste aisdúichithe a bheith níos airde ná mar a bhíothas ag súil leis.

G Faisnéis, comhdhálacha agus foilseacháin a scaipeadh maidir le seirbhísí sláinte agus cúraim sláinte

Soláthar Meastacháin €1.545 milliún; toradh €899,569

Is é is cúis leis an athraitheacht seo ná líon is ísle na bhfeachtas preasa in 2023 i gcomparáid leis an meastachán agus blianta roimhe seo. Aistríodh coigilteas €545,000 ón bhfotheideal seo chun freastal do chaiteachas eile sa vóta.

H Sláintecare

Soláthar Meastacháin €16.936 milliún; toradh €6.585 milliún

Bhain an tearc-chaiteamh i gcaiteachas ar Chúram Sláinte go príomha le sos earcaíochta FSS a raibh moill maidir le feidhmiú thionscadail i mBabhta 2 agus neamh-eisíocaíocht iarmhartach an dara tráinse maoinithe a rabhthas ag súil leis mar thoradh uirthi. Anuas air sin, bhí níos lú iarratas ná mar a bhíothas ag súil leis ar mhaoiniú i mBabhta 3 agus líon laghdaithe tionscadal ar éirigh leo, tar éis an phróisis measúnaithe. De thoradh sin, laghdaíodh an méid maoinithe a d'fhéadfaí a eisíoc le tionscadail Bhabhta 2 agus 3 in 2023, i gcomparáid leis an méid a rabhthas ag súil lena eisíoc.

Riarachán corparáideach

I Glanchostais phinsin

Soláthar Meastacháin €685.563 milliún; toradh €794.210 milliún

Caiteachas barrachais de €108.647 milliún. Déantar foráil i bhFo-theideal I maidir le sochair aoisliúntais a íoc le fostaithe de chuid FSS agus folaíonn sé pinsin agus cnapshuimeanna scoir agus tá sé glan ar aon ranníocaíochtaí aoisliúntais a dhéanann baill foirne ar seirbhís. Ceanglaítear le tabhairt isteach na Scéime Pinsin Seirbhíse Poiblí Aonair (SPSPS) in 2013 go ndéanfaí ranníocaíochtaí fostaithe ó chomhaltaí na scéime seo a íoc go lárnach leis an Státchiste. De réir mar a théann comhaltaí scéimeanna is sine ar scor agus comhaltaí den SPSPS ag teacht ina n-ionad, tá laghdú tagtha ar an méid ioncaim atá á choinneáil ag FSS, rud a cothaíonn éileamh níos mó ar an bhfotheideal seo. In éineacht le sochair mhéadaithe a thig as comhaontuithe pá na hearnála poiblí, tá an caiteachas breise a tabhaíodh in 2023 mar thoradh air sin. Ina theannta sin, le linn 2023 rinne FSS aisíocaíochtaí pinsin a bhain le comhaontuithe pá níos sine agus chuir siad tús le tionscnamh freisin chuncnapshuimeanna pinsin reatha a íoc.

Seirbhísí sláinte agus cúraim shóisialta FSS

J.1 FSS (lena n-áirítear forbairtí seirbhíse)

Soláthar Meastacháin €12.686.484 milliún; toradh €13.333.494 milliún

Ba é ba chúis go príomha leis an mbarrchaiteamh €647 milliún in 2023 easnaimh in ospidéil ghéarmhíochaine, agus ar bhonn níos lú ar fud ceantair phobail agus ceantair atá faoi thionchar an éilimh. Bhain an chuid is mó den easnamh seo le caiteachas neamhphá, arna spreagadh ag arduithe praghais mar gheall ar leibhéil arda boilscithe agus méaduithe toirte a thig as méaduithe ar éileamh ar sheirbhísí sláinte mar gheall ar athruithe déimeagrafacha i dtéarmaí daonra atá ag dul in aois agus ag fás os cionn na leibhéil a réamh-mheasadh. Ina theannta sin, bhí cuid mhór den easnamh mar gheall ar chaiteachas pá.

J.2 Gníomhartha Covid-19 FSS

Soláthar Meastacháin €565.490 milliún; toradh €709.857 milliún

Ba é ba chúis go príomha leis an mbarrchaitheamh ar chaiteachas reatha Covid-19 FSS in 2023 ná freagairtí neamh-mhaoinithe ar Covid i suíomhanna géarchúraim agus pobail. Rinneadh dul chun cinn suntasach maidir le deireadh a chur le cuid mhór de na freagairtí neamh-mhaoinithe seo faoi dheireadh 2023/ tús 2024. Aistríodh €119.760 milliún chuig an bhfotheideal seo chun freastal don chaiteachas seo in 2023.

Seirbhísí FSS eile

K.1 Gníomhaireachtaí sláinte agus eagraíochtaí comhchosúla (páirtmhaoinithe ag an gCrannchur Náisiúnta)

Soláthar Meastacháin €4.513 milliún; toradh €nialas

Tharla an t-easnamh i gcaiteachas i gcomparáid leis an soláthar meastacháin mar gheall ar uainiú na ndeontas arna n-íoc agus coinníollacha an deontais a bheith comhlíonta.

K.2 Íocaíochtaí le Cuntas Speisialta – An tAcht Sláinte (Aisíoc) 2006

Soláthar Meastacháin €1.7 milliún; toradh €nialas

Bhí an tearc-chaitheamh de €1.7 milliún in 2023 mar gheall ar chineál na n-íocaíochtaí faoin bhfotheideal seo a bheith chomh mór sin go bhféadfadh uainiú na n-iarratas ar mhaoiniú a bheith dothuartha, go háirithe má tá ceisteanna le réiteach sa phróiseas fíoraithe, agus dá bhrí sin is féidir uainiú na n-íocaíochtaí a athrú. Mar gheall ar nádúr reachtúil na Scéime, ní mór don Stát na dliteanais a chomhlíonadh agus dá bhrí sin tá sé tábhachtach a chinntiú go bhfanann maoiniú don Scéim san fhotheideal ábhartha chun dliteanais deiridh a chomhlíonadh.

K.3 Íocaíochtaí le cuntas speisialta arna bhunú faoi Alt 4 den Acht um Binse Cúitimh i ndáil le Heipitíteas C (Leasú) 2006 – Scéim Árachais

Soláthar Meastacháin €1.000 milliún; toradh €2.228 milliún

Is próiseas garbhreithiúnach é seo atá bunaithe ar éilimh a taisceadh agus bíonn éagsúlacht shuntasach idir cineál na n-éileamh agus na n-íocaíochtaí ó bhliain go bliain. Bhí an róchaiteamh ann mar gheall ar híocaíochtaí ar fad do 2022 agus 2023 a bheith déanta in 2023. Caitheadh €1.122 milliún in 2022 agus €1.106 milliún in 2023.

K.4 Íocaíocht leis an nGníomhaireacht um Éilimh ar an Stát

Soláthar Meastacháin €435.000 milliún; toradh €511.656 milliún

Déanann an Ghníomhaireacht um Éilimh ar an Stát (SCA) bainistíocht ar gach éileamh maidir le faillí chliniciúil a dhéantar i gcoinne fiontair chúram sláinte, ospidéil agus cleachtóirí cliniciúla, altranais agus gairmeacha gaolmhara cúram sláinte thar ceann an Stáit.

Féachann GÉS le héilimh a bhainistiú ag an leibhéal is ísle cúitimh is féidir a bhaint amach agus ag an am céanna a chinntiú go n-íoctar cúiteamh cothrom i gcásanna ina dtarlaíonn faillí. Is féidir an barrchaiteamh do 2023 a leagan 1) méadú ar líon na n-éileamh agus 2) méadú ar luach na socraíochtaí arna ndámhadh , go háirithe éilimh a tháinig chun cinn mar gheall ar ghortú tubaisteach le linn breithe.

K.5 Míbhuntáiste eacnamaíoch agus sóisialta (maoiniú cuntas díomhaoin)

Soláthar Meastacháin €1.985 milliún; toradh €69,000

Tá an t-easnamh de €1.916 milliún in aghaidh an tsoláthair mheastacháin mar thoradh ar neamh-intuarthacht bhunúsach na n-iarratas chuig ciste na gCuntas Díomhaoin ag lorg ceaduithe tionscadail agus inathraitheacht in uainiú na gceaduithe agus an chaiteachais i leith tionscadal a ceadaíodh.

Clár cúraim

L.2 Seirbhísí aisíocaíochta cúraim phríomhúil – gníomhartha Covid-19

Soláthar Meastacháin €8.000 milliún; toradh €8.920 milliún

Rinneadh an leithdháileadh de €8 milliún in 2023 chun drugaí teiripeacha Covid a cheannach. Bhí an caiteachas os cionn an tsoláthair mheastacháin in 2023 mar gheall ar sholáthar breise na ndrugaí seo os cionn an réamh-mheastacháin.

Seirbhísí caipitil

M.1 Deontais maidir le tógáil, trealamh (TFC san áireamh)

Soláthar Meastacháin €19.927 milliún; toradh €16.088 milliún

Bhí an tearc-chaiteamh ann mar thoradh ar roinnt táirgí insoláthartha a bhí le seachadhadh ag díoltóirí a bhí titithe ar gcúl. Ní raibh an ghníomhaireacht i gceist ag iarraidh síniú a chur leis na sonraisc go dtí go raibh siad sásta go raibh gach rud in ord is in eagar. Is dliteanais aibíochta iad seo do 2024 anois.

M.2 Saoráidí sláinte a thógáil, a threalmhú agus a chur ar fáil

Soláthar Meastacháin €951.170 milliún; toradh €876.694 milliún

Bhí tearc-chaiteamh ann in 2023 toisc gur tugadh €70 milliún de mhaoiniú nár caitheadh ar aghaidh go dtí 2024, ar maoiniú é a bhain le tionscadal an Ospidéil Náisiúnta Leanaí. Arna comhaontú ag leibhéal na nAirí an 15 Samhain 2023, agus atá leagtha amach i Meastacháin Athbhreithnithe 2024.

M.3 Seirbhísí faisnéise agus seirbhísí gaolmhara do ghníomhaireachtaí sláinte

Soláthar Meastacháin €383.70 milliún; toradh €413.70 milliún

Tharla an barrchaitheamh €30 milliún mar gheall ar mhaoiniú a shainaithint a d'fhéadfaí a úsáid do thionscadail chaipitil TFC. Rinneadh freastal do seo trí aistriú €30 milliún ó fho-cheannteideal M2

Rinneadh an t-aistriú idir fho-cheannteidil caipitil chun seachadadh iomlán an chláir caipitil sláinte a bharrfheabhsú.

Nóta 4 Fáltais

4.1 Leithreasaí-i-gcabhair

		2023		2022
		Measta	**Réadaithe**	**Réadaithe**
		€000	**€000**	**€000**
1	Costas na seirbhísí sláinte a sholáthraítear faoi rialacháin an Chomhphobail Eorpaigh a aisghabháil	255,000	260,000	270,000
2	Fáltais ó dhleachtanna máil áirithe ar tháirgí tobac	167,605	167,605	167,605
3	Costais áirithe na Scéime Seirbhísí Ophtalmacha a fhorchúiteamh ón gCiste Árachais Shóisialaigh	4,000	6,927	6,598
4	Costais áirithe faoin Scéim Seirbhísí Cóireála Fiaclóireachta a chúiteamh leis an gCiste Árachais Shóisialaigh	4,000	3,870	2,091
5	Fáltais ilghnéitheacha	250	787	4,809
6	Cuntais dhíomhaoine	2,235	69	108
7	Fáltais ó ranníocaíochtaí aoisliúntais breise le luach saothair seirbhíse poiblí	3,816	4,510	4,123
8	Fáltais maidir le Cláir Speisialta AE	1,465	2,606	3,074
	Iomlán	**438,371**	**446,374**	**458,409**

Athruithe suntasacha

Tugann an méid seo a leanas breac-chuntas ar na cúiseanna atá le héagsúlachtaí suntasacha i gceannteidil leithreasaí i gcabhair aonair (+/-5% agus €100,000).

3 Costais áirithe na Scéime Seirbhísí Ophtalmacha a fhorchúiteamh ón gCiste Árachais Shóisialaigh

Meastachán €4 mhilliún; réadaithe €6.927 milliún

Ba dheacair an t-ardú €2.9 milliún a thuar mar gheall ar éilimh faoin scéim seirbhísí ophtalmacha. Ní chuireann an Roinn Coimirce Sóisialaí na héilimh in iúl ach ag deireadh na bliana.

5 Fáltais ilghnéitheacha

Meastachán €250,000; €787,000 réadaithe

Is ann don athraitheas go príomha mar gheall ar chistí de mhéid 375,000 nár caitheadh i ndáil le Babhta 1 den Chiste Comhtháthaithe Cúram Sláinte a bheith curtha ar ais ag Pobal, agus fáltais níos airde ná mar a tuaradh a bhain le táillí ceadúnais faoin Acht um Mí-Úsáid Drugaí, táillí arb ionann iad agus €313,330.

6 Cuntais dhíomhaoine

Meastachán €2.235 milliún; €69,444 réadaithe

Bhí na fáltais ó Chiste na gCuntas Díomhaoin €2.166 milliún níos ísle ná mar a measadh mar gheall ar éiginnteacht maidir le huainiú caiteachais i ndáil le tionscadail a ceadaíodh le haghaidh maoinithe faoi phleananna gníomhaíochta na gcuntas díomhaoin 2016, 2017 agus 2018.

7 Fáltais ó ranníocaíochtaí aoisliúntais breise le luach saothair seirbhíse poiblí

Meastachán €3.816 milliún; réadaithe €4.51 milliún

Bhí an méid a fuarthas ó ranníocaíochtaí aoisliúntais breise €694,000 níos mó ná mar a measadh mar gheall ar mhéadú ar ranníocaíochtaí a fuarthas ó ghníomhaireachtaí faoi choimirce na Roinne agus éifeacht na méaduithe mar gheall ar an gcomhaontú Building Momentum.

8 Fáltais maidir le Cláir Speisialta AE

Meastachán €1.465 milliún; réadaithe €2.606 milliún

Bhí na fáltais maidir le Cláir Speisialta AE €1.141 milliún níos airde ná mar a bhíothas ag súil leis mar gheall ar íocaíocht bhreise tráth clabhsúir INTERREG.

4.2 Fáltais bhreise le híoc leis an Státchiste

	2023 €000	2022 €000
Iarmhéid ag an 1 Eanáir	—	—
Géilleadh deonach pá	37	53
Aistrithe chuig an Státchiste	(37)	(53)
Iarmhéid ag 31 Nollaig	**—**	**—**

Nóta 5 Líon foirne agus Luach saothair

5.1 Líon na bhfostaithe

Coibhéisí lánaimseartha ag deireadh na bliana	**2023**	**2022**
Roinn	646	624
Fostaithe díreacha Fheidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte [a]	94,696	89,227
Fostaithe deonacha géarmhíochaine agus neamh-ghéarmhíochaine (alt 38)[a]	51,289	48,519
Gníomhaireachtaí eile [b]	2,191	2,016
Líon na foirne ag deireadh na bliana	**148,822**	**140,386**

Nóta a Áirítear leis na figiúirí seo fostaithe arna maoiniú ag an Roinn Sláinte agus ag an Roinn Leanaí, Comhionannais, Míchumais, Comhtháthaithe agus Óige.

b Áirítear le 'gníomhaireachtaí eile' na gníomhaireachtaí go léir a oibríonn faoi choimirce na Roinne lena n-áirítear na gníomhaireachtaí sin nach bhfaigheann maoiniú díreach ón Státchiste.

5.2 Pá

Luach saothair fhoireann na Roinne	**2023**	**2022**
	€000	**€000**
Pá	41,005	41,703
Scaoilíocaíocht agus íocaíocht iomarcaíochta	20	12
Liúntais ard-dualgas, dualgas speisialta nó dualgas breise	253	185
Liúntais eile	11	2
Ragobair	101	104
ÁSPC an Fhostóra	3,478	3,500
Pá iomlán	**44,868**	**45,506**

Luach saothair Fheidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte

	2023	2022
	€000	€000
Pá	5,265,552	4,730,778
Liúntais ard-dualgas, dualgas speisialta nó dualgas breise	612,889	603,538
Riaráistí	16,348	5,030
Ragobair	303,557	276,579
ÁSPC an Fhostóra	622,396	566,118
Íocaíocht aitheantais speisialta paindéime	2,088	85,888
Aoisliúntas	997,972	898,071
Pá iomlán fostaithe díreacha Fheidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte	7,820,802	7,166,002
Costais foirne na Gníomhaireachta	644,212	619,514
Pá iomlán [a]	**8,465,014**	**7,785,516**

Nóta [a] Ní áirítear leis na costais phá thuas costas fostaithe san earnáil dheonach. Áirítear leis na figiúirí seo fostaithe arna maoiniú ag an Roinn Sláinte agus ag an Roinn Leanaí, Comhionannais, Míchumais, Comhtháthaithe agus Óige.

Luach saothair gníomhaireachtaí eile [a]

	2023	2022
	€000	€000
Pá	82,413	73,404
Liúntais ard-dualgas, dualgas speisialta nó dualgas breise	335	142
Liúntais eile	102	108
Ragobair	12	16
ÁSPC an Fhostóra	8,590	7,641
Pá iomlán	**91,452**	**81,311**

Nóta [a] I measc na ngníomhaireachtaí eile tá gníomhaireachtaí atá ag feidhmiú faoi choimirce na Roinne a fhaigheann maoiniú díreach ón Státchiste, seachas Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte.

5.3 Liúntais agus íocaíochtaí ragoibre

	Líon na bhfaighteoirí	Faighteoirí €10,000 nó níos mó	Íocaíocht aonair is airde	
			2023	2022
			€	€
Foireann na Roinne				
Liúntais ard-dualgas, dualgas speisialta nó dualgas breise	26	11	42,541	22,755
Liúntais eile [b]	17	—	4,805	1,309
Ragobair	24	2	21,847	19,320
Luach saothair breise i níos mó ná catagóir amháin	7	5	26,760	24,146
Baill foirne gníomhaireachtaí eile [a]				
Liúntais ard-dualgas, dualgas speisialta nó dualgas breise	85	8	29,921	22,250
Liúntais eile	18	—	6,394	6,394
Ragobair	17	—	4,144	4,048
Luach saothair breise i níos mó ná catagóir amháin	2	—	6,265	4,448

Nóta [a] I measc na ngníomhaireachtaí eile tá gníomhaireachtaí atá ag feidhmiú faoi choimirce na Roinne a fhaigheann maoiniú díreach ón Státchiste, seachas Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte.

[b] Áirítear leis seo 14 ball foirne nach bhfuil leis an Roinn a thuilleadh ach a fuair riaráistí liúntais de €1,358 san iomlán in 2023.

5.4 Foireann na Roinne de réir banda pá

Banda pá		Líon fostaithe	
Ó (€)	Go (€)	2023	2022
20,000	59,999	372	409
60,000	69,999	66	52
70,000	79,999	63	68
80,000	89,999	49	54
90,000	99,999	36	34
100,000	109,999	18	22
110,000	119,999	10	9
120,000	129,999	2	4
130,000	139,999	2	2
140,000	149,999	—	1
150,000	159,999	1	—
160,000	169,999	2	1
170,000	179,999	3	2
180,000	189,999	—	—
190,000	199,999	1	1
200,000	229,999	—	—
230,000	239,999	—	1
240,000	249,999	—	—
250,000	259,999	1	—
260,000	289,999	—	—
290,000	299,999	1	1

5.5 Scaoilíocaíocht agus íocaíocht iomarcaíochta

I rith 2023, íocadh scaoilíocaíochtaí de €13,446 san iomlán le beirt bhall foirne ar cuireadh deireadh lena bhfostaíocht agus íocadh íocaíochtaí iomarcaíochta de €6,996 san iomlán.

5.6 Ró-íocaíochtaí párolla

ag an 31 Nollaig	Líon na bhfaighteoirí	2023 €	2022 €
Ró-íocaíochtaí	36	119,437	101,898
Pleananna aisghabhála i bhfeidhm	10	12,939	16,655

Aistríodh naoi bplean aisghabhála ró-íocaíochta i leith seisear ar luach €17,638 chuig sé roinn/oifig rialtais in 2023.

5.7 Luach saothair agus sochair an Oifigigh Chuntasaíochta

Seo a leanas luach saothair agus sochair incháinithe an Oifigigh Chuntasaíochta don bhliain airgeadais.

	2023 €000	2022 €000
Bunphá	297	297

Níl luach na sochar scoir a tuilleadh sa tréimhse áirithe thuas. Is ball é an tOifigeach Cuntasaíochta deN Scéim Pinsin d'Iontrálaithe Nua Bunaithe Iar-2004 agus ní théann a theidlíochtaí ar shochair scoir thar théarmaí caighdeánacha na scéime sin.

Nóta 6 Ilghnéitheach

6.1 Coistí, coimisiúin agus fiosrúcháin speisialta

Coimisiún cuspóra sheasta	Bliain an cheapacháin	Caiteachas carnach go deireadh 2023	Caiteachas in 2023	Caiteachas in 2022
		€000	€000	€000
Coimisiún Imscrúdúcháin (nithe áirithe a bhaineann le seirbhís míchumais san Oirdheisceart agus nithe gaolmhara)[a]	*2017*	—	—	*775*
An Binse CervicalCheck	2020	3,774	569	863
		3,774	**569**	**1,638**

Nóta [a]Mar chuid den Aistriú feidhmeanna chuig an Roinn Leanaí, Comhionannais, Míchumais, Lánpháirtíochta agus Óige in 2023 aistríodh an dualgas maidir le fiosrúcháin do dhéanamh ar mhaoiniú agus caiteachas bliana iomlán a choimisiúnú chuig an Roinn Leanaí, Comhionannais, Míchumais, Lánpháirtíochta agus Óige. Tá an roinn seo freagrach anois as sainseirbhísí agus sainpholasiathe míchumais.

Bhunaigh an tAire Sláinte an Binse CervicalCheck an 27 Deireadh Fómhair 2020. Bunaíodh an Binse faoi alt 4 den Acht um Binse CervicalCheck 2019 a chuireann tuarascáil an Onóra i bhfeidhm. An Breitheamh Charles Meenan ar chóras *Malartach chun déileáil le héilimh a eascraíonn as CervicalCheck.* Cheap an tAire na comhaltaí ainmnithe ar an mBinse le héifeacht ón 1 Nollaig 2020 ag éascú don Bhinse tús a chur lena chuid oibre. Gearrtar caiteachas an Bhinse ar fhotheideal D freisin.

6.2 Cúiteamh agus costais dlí

Íocaíochtaí/costais a d'íoc an Roinn sa bhliain

	Éilimh ag baill den phobal	Iomlán 2023	Iomlán 2022
Líon cásanna	37	37	77
	€000	€000	€000
Costais dlí na Roinne féin	2,121	2,121	2,390
Íocaíochtaí ón Roinn/thar ceann na Roinne			
Cúiteamh	15,588	15,588	883
Costais dlí	2,334	2,334	240
Costais eile	167	167	41
2023 Iomlán	**20,210**	**20,210**	**3,554**
2022 Iomlán	**3,554**	**3,554**	

Costais charnacha a d'íoc an Roinn sa bhliain	Éilimh ag baill den phobal	Iomlán 2023	Iomlán 2022
Líon cásanna	4 [a]	4	-
	€000	€000	€000
Costais dlí na Roinne féin	—	—	—
Íocaíochtaí ón Roinn/thar ceann na Roinne			
Cúiteamh	—	—	—
Costais dlí	45	45	—
Costais eile	—	—	—
Iomlán	**45**	**45**	—

Nóta a Dheimhnigh an Ghníomhaireacht um Éilimh ar an Stát don Roinn gur measadh ceithre chás a bheith dúnta in 2023.

6.3 Ciste Speisialta Infheistíochta Cnáimhseachais

In 2008, bhunaigh an tAire Sláinte Scéim Speisialta Slánaíochta Cnáimhseachais. Faoin scéim, d'aontaigh an tAire Ospidéal Bon Secours (Corcaigh) agus Ospidéal Achadh an Toir a shlánú maidir le héilimh shonraithe chnáimhseachais. Bunaíodh ciste le ranníocaíochtaí ón dá ospidéal, ón gCumann Cosanta Leighis agus ón Roinn Sláinte. Íocann an Ghníomhaireacht um Éilimh ar an Stát éilimh de réir mar a thagann siad chun cinn. Tá údarás tugtha ag an Aire Sláinte don Ghníomhaireacht um Éilimh ar an Stát airgead a tharraingt anuas as an gciste chun costas na n-éileamh a chlúdach.

Ar 31 Nollaig 2023, b'ionann iarmhéid an chiste agus €4.437 milliún (2022: €4.934 milliún). Is í Gníomhaireacht Bainistíochta an Chisteáin Náisiúnta a bhainistíonn an ciste agus léirítear an t-ioncam agus an caiteachas gaolmhar i ráitis airgeadais bhliantúla na Gníomhaireachta um Éilimh ar an Stát.

6.4 Maoiniú ón gCrannchur Náisiúnta

		2023		2022
		Meastachán	Toradh	Toradh
Focheann		**€000**	**€000**	**€000**
K.1	Gníomhaireachtaí sláinte agus eagraíochtaí comhchosúla (páirtmhaoinithe ag an gCrannchur Náisiúnta)	4,513	—	4,513
		4,513	—	**4,513**

6.5 Maoiniú ón AE

Tá caiteachas faoi fho-cheannteideal E.4 INTERREG Éire/Tuaisceart Éireann á chómhaoiniú ag an AE.

6.6 Íocaíochtaí úis déanacha agus íocaíochtaí cúitimh

	2023	2022
	€000	€000
Iomlán na n-íocaíochtaí úis a íocadh	10	9

6.7 Nithe a díscríobhadh

	2023	2022
	€000	€000
Iarmhéid cuntas ar fionraí [a]	—	900

Nóta [a] Thug an Roinn faoi athbhreithniú ar roinnt iarmhéideanna cuntais fionraí, in 2022, agus aithníodh coigeartuithe cuntasaíochta, a rinneadh trí dhearmad, ar thrí chuntas. Níor aithin an Roinn aon tionchar ná caillteanas airgid don státchiste mar thoradh ar na hiontrálacha seo.

Rinneadh iarratas chun na hiarmhéideanna neamhchinnte a dhíscríobh, chuig an Roinn Caiteachais Phoiblí, Seachadadh agus Athchóiriú an Phlean Forbartha Náisiúnta chun na hiarmhéideanna ar an gCuntas Leithreasa a thabhairt ar aon dul leis na hionchais.

Rinneadh athbhreithniú ar nósanna imeachta maidir le gach cuntas ar fionraí ó 2022 amach agus níor ghá aon díscríobh den chineál seo in 2023.

6.8 Géilleadh iarchurtha

Is éard atá i gceist le géilleadh iarchurtha coigilteas €70 milliún i gcaiteachas caipitiúil in 2023 sna fo-mhírchinn seo a leanas a tugadh anonn go 2024.

	2023	2022
	€000	€000
M.2 Saoráidí sláinte a thógáil, a threalmhú agus a fhearastú	70,000	—